

LBRIS

We know
books

David Benioff

ORASUL HOTILOR

Roman

Traducere din limba engleză și note de
MIHNEA GAFIȚA

Editura Omnium
București • 2023

PROLOG

Bunicul meu, cuțitarul, omorâse doi nemți, când încă nu împlinise optsprezece ani. Nu țin minte să-mi fi spus cineva în mod special — era ceva ce știusese parcă dintotdeauna, la fel cum știam că jucătorii de la *Yankees* purtau tricouri în dungi piezișe la meciurile de acasă și altele, cenușii, în deplasare. Dar nu mă născusem știind asta. Cine-mi spusese? Nu tatăl meu, care niciodată nu dezvăluia secrete; nici mama, care se ferea să pomenească orice era neplăcut, sau toate lucrurile sângeroase, bolnăvicioase ori denaturate. Nu bunica mea, care știa toate basmele din țara cea veche — majoritatea înfiorătoare: copii sfâșiați de lupi și decapitați de vrăjitoare —, dar nu vorbea niciodată de război, dac-aș fi putut s-o aud eu. Și, cu siguranță, nu bunicul meu însuși, vechetorul zâmbitor din cele mai vechi amintiri ale mele, bărbatul zvelt, liniștit, cu ochi negri, care mă ținea de mână când traversam bulevardele, care stătea pe câte o bancă în parc și-și citea ziarul rusesc, în timp ce eu fugăream porumbeii și hărțuiam furnicile roșii cu câte un capăt de nuielușă.

Locuiam la două străzi de bunicii mei și-i vedeam aproape în fiecare zi. Aveau mica lor firmă de asigurări, pentru care lucrau din apartamentul primit de la căile ferate în cartierul Bay Ridge din Brooklyn, clienții fiind alți imigranți ruși. Bunica stătea la telefon întruna și se ocupa de vânzări. Nu-i rezista nimeni. Îi fermeca sau îi înfricoșa pe toți — în orice caz, îi determina să cumpere. Bunicul

meu stătea la birou și se ocupa de hârtogărie. Când eram eu mic, mă cocoțam pe genunchii lui și mă holbam la ciotul pe care-l avea în locul arătătorului stâng, rotunjit și neted, cu primele două falange retezate, de-ai fi zis că se născuse fără ele. Dacă era vară și jucau cei de la *Yankees*, meciul se transmitea la un aparat de radio (apoi, după ce împlinise șaptezeci de ani, la un televizor color pe care i-l cumpărase tata). Nu-și pierduse câtuși de puțin accentul, nu votase niciodată, la niciun rând de alegeri, nu asculta muzica americanescă, în schimb devenise un suporter devotat al clubului *Yankees*.

La sfârșitul anilor 1990, un conglomerat din domeniul asigurărilor s-a oferit să le cumpere firma bunicilor mei. După cum spune toată lumea, oferta s-a dovedit corectă, așa că bunica mea le-a cerut să dubleze suma. Probabil că s-au tocmit unii cu alții, nu glumă, dar le-aș fi putut spune și eu celor de la compania cumpărătoare că-și pierdeau vremea, tocmindu-se cu bunica mea. Până la urmă, i-au dat cât le-a cerut, drept care, bunicii mei, după tradiție, și-au vândut apartamentul și s-au mutat în Florida.

Și-au cumpărat o casă pe Coasta Golfului, o mică operă de artă cu acoperișul plat, construită în 1949 de un arhitect care ar fi putut deveni celebru, dacă nu s-ar fi înecat în același an. Solidă și maiestruoasă, cu structură de oțel și beton turnat, cocoțată pe o faleză solitară, de pe care au toată perspectiva Golfului, nu e tocmai casa în care ți-ai închipui că locuiește un cuplu de pensionari, dar au preferat acolo, decât mai spre sud, unde să se coacă la soare și să moară. În cele mai multe zile, bunicul meu stă la calculatorul propriu și joacă șah pe Internet cu vechi amici de-ai lui. Bunica, plictisită de moarte, după doar câteva săptămâni de la mutare, pentru că nu avea nimic de făcut, și-a creat, cum-necum, un post la un colegiu pentru cursanți navetiști din Sarasota, la care le predă literatura rusă unor studenți cu pielea bronzată, care par să fie constant alarmați — așa cum am putut constata din singura mea vizită la cursul ei — de obscenitățile pe care le spune ea, de sarcasmul

frust cu care vorbește și de felul cum ține minte versurile lui Pușkin, cuvânt-cu-cuvânt.

În fiecare seară, bunicii mei își iau cina pe coverta casei lor și privesc peste apele noptatice în direcția Mexicului. Dorm cu ferestrele deschise și lasă fluturii de noapte să-și rupă aripile în plasele de sârmă care acoperă acele ferestre. Spre deosebire de ceilalți pensionari pe care i-am cunoscut în Florida, ei nu sunt îngrijorați de criminalitate. Ușa lor de la intrare stă de obicei descuiată, și nu au sistem de alarmă. Nu-și pun centurile de siguranță în mașină și nu-și dau cu loțiune de protecție antisolară. Au decis, de comun acord, că nimic nu-i poate omori, decât însuși Dumnezeu, iar în el nici măcar nu cred.

Eu locuiesc la Los Angeles și sunt autor de scenarii despre supereroi mutați. Acum doi ani, mi s-a cerut să scriu un text autobiografic pentru o revistă adresată scenariștilor, și, când ajunsesem pe la jumătate, mi-am dat seama că dusesem o viață mai mult decât inspidă. Nu-i vorba că m-aș plânge. Chiar dacă rezumatul existenței mele oferă numai o lectură plictisitoare — școală, colegiu, diverse slujbe, cursuri postuniversitare, alte slujbe diverse, alte cursuri postuniversitare, supereroi mutați —, m-am distrat bine, fie și numai existând. Așa se face că, luptându-mă să duc până la capăt acel eseu, am decis că nu voiam să scriu despre viața mea, nici măcar acele cinci sute de cuvinte. Voiam să scriu despre Leningrad.

Bunicii mei m-au așteptat pe aeroportul din Sarasota. M-am aplecat să-i îmbrățișez, iar ei mi-au zâmbit de jos în sus, vag năuciți, ca de fiecare dată, în prezența nepotului lor american gigantic (la cei un metru-nouăzeci, cât am, sunt uriaș în comparație cu ei). Pe drumul spre casă, am cumpărat *pompano* de la piața locală de pește, iar bunicul meu l-a pus pe grătar, neadăugându-i altceva decât unt, sare și lămâie proaspătă. Ca orice mâncare gătită de el, a părut incredibil de ușor de făcut, i-a luat numai zece minute și s-a dovedit a fi mai bună decât orice altceva mâncasem la Los Angeles în tot acel an. Bunica mea nu gătește; ea e celebră în familia noastră,

pentru refuzul de a pregăti orice altceva de mâncare, mai complicat decât un castron de cereale.

După cină, bunica și-a aprins o țigară, iar bunicul a turnat în trei pahare vodcă de casă, făcută din coacăze negre. Am ascultat cu toții un cor de cicade și greieri, ne-am uitat în gol peste golful cufundat în beznă și-am gonit eventualii fânțari.

— Am adus cu mine un reportofon, le-am spus. Mă gândeam să stăm puțin de vorbă despre război — la care mi s-a părut c-am văzut-o pe bunica mea dându-și ochii peste cap, când și-a scuturat scrumul țigării în iarbă. Am întrebat-o: Ce-i?

— Acuma vrei să știi? Ai patruzeci de ani.

— Am treizeș'patru — și m-am uitat la bunicul meu, care-mi zâmbea. Ce s-a-ntâmplat?, am vrut să știu de la el. Erați naziști? Încercați să v-ascundeți trecutul nazist?

— Nu, mi-a răspuns el, zâmbind în continuare. Nu eram naziști.

— Credeai c-am patruzeci de ani?, m-am întors către ea.

— Treizeș'patru, patruzeci... — și-a scos acea exclamație a ei, *ppff!*, mereu însoțită de un gest cu mâna, care sugera dispreț, ca și cum ți-ar fi tras o palmă pentru stupizenie. Ce importanță are? Pune mâna și te-nsoară. Găsește-ți o nevestă.

— Vorbești ca orice altă bunică din Florida.

— Ha!, mi-a pufnit ea pe nas, oarecum ofensată.

— Vreau să știu cum a fost. Ce-i atât de cumplit, dacă-ntreb? — la care bunica s-a uitat la bunicul și-a încuviințat din cap, arătând cu vârful țigării aprinse către mine.

— Cică vrea să știe cum a fost.

— Da, draga mea, i-a răspuns bunicul. Atâta tot, și nimic altceva, iar bunica, o dată în plus, a încuviințat din cap și și-a stins țigara pe tăblia de sticlă a mesei.

— Ai dreptate, mi-a spus mie. Vrei să scrii despre război, și bine faci.

S-a ridicat de pe scaun, m-a sărutat pe creștetul capului, l-a sărutat pe bunicul pe buze și-a intrat cu vasele în casă. Timp de

câteva minute, eu și bunicul am stat acolo în liniște, ascultând cum se spargeau valurile de țărniță. El a mai turnat câte un pahar de vodcă pentru fiecare, bucuros că mă văzuse golindu-l pe-al meu.

— Ai vreo iubită?, m-a întrebat.

— Ă-hă...

— Actrița?

— Mda...

— Îmi place.

— Știu că-ți place.

— Ar putea fi rusoaică, mi-a spus. Are ochii... Dacă vrei să vorbim despre Leningrad, vorbim despre Leningrad.

— Nu vreau să vorbim. Vreau să vorbești *tu*.

— Așa, bine. O să-ți vorbesc. Măine?

S-a ținut de promisiune. Toată săptămâna care a urmat, am stat acolo în fiecare zi, amândoi, pe coverta de beton a casei lor, și eu am înregistrat ce povestea el. Câteva ore dimineața, pauză pentru masa de prânz, pe urmă iar după-amiază — bunicul meu, un om care nu putea suferi să pronunțe mai mult de două fraze una după alta într-o companie mixtă (adică, în orice altă companie decât a propriei neveste), a umplut minicasetă după minicasetă cu vorbele lui. Prea multe vorbe, care nu puteau să încapă într-o singură carte — adevărul o fi mai straniu decât ficțiunea, dar necesită un redactor mai bun. Pentru prima oară în viața mea, l-am auzit pe bunicul meu înjurând și exprimându-se pe față despre sex. Mi-a vorbit despre copilăria lui, despre război, despre cum venise în America. Dar cel mai mult a vorbit despre o săptămână anume din 1942, prima din acel an, săptămâna în care o cunoscuse pe bunica mea, își făcuse cel mai bun prieten și omorâse doi germani.

Când a terminat să-și depene poveștile, l-am luat la întrebări despre detalii de tot felul — nume, locuri, condiții meteorologice în anumite zile. A tolerat o vreme și asta, numai că, la un moment dat, s-a aplecat în față, și-a pus degetul pe butonul *Stop* al reportofonului, zicând:

— E mult de-atunci. Nu mai țin minte cu ce eram îmbrăcat. Nu mai țin minte dacă era soare sau nu.

— Vreau numai să m-asigur că-nțeleg totu' ca lumea.

— N-ai cum.

— E povestea ta. Nu vreau să m-amestec în ea.

— David...

— Câteva lucruri mai sunt, pe care nu le pricep...

— David, a insistat bunicul, ești scriitor. Inventează-le.

Așa de foame nu v-a fost niciodată; și niciodată nu v-a fost așa de frig. Noi, când dormeam, dacă dormeam, visam ospetele pe care le mâncaserăm atât de nepăsători cu șapte luni mai înainte — toată pâinea unsă cu unt, găluștile de cartofi, cârnații —, totul mâncat cu indiferență, înghițit fără să fie gustat, lăsând resturi mari pe farfuri, fâșii de grăsime. În iunie 1941, până să vină peste noi nemții, ni se părea că eram săraci. Dar acel iunie parc-ar fi fost paradisul, când a venit și iarna peste noi.

Noaptea, vântul sufla-n așa hal, și de tare, și de lung, de te și speriai dacă se oprea; balamalele obloanelor de la cafeneaua incendiată de pe colț încetau să mai scârțâie preț de câteva secunde parcă de rău augur, ca și cum s-ar fi apropiat cine-știe-ce prădător, și animalele mai mici ar fi amuțit de groază. Obloanele propriu-zise fuseseră smulse și puse pe foc în noiembrie. Nu mai exista lemn de foc la Leningrad. Orice pancartă de lemn, stinghiile de la băncile din parc, scândurile podelelor din clădirile distruse — toate dispăruseră și arseseră în soba cuiva. Porumbeii dispăruseră și ei, mai întâi prinși, apoi fierți în gheață topită, luată din Neva. Nu-i păsa nimănui că erau masacrați porumbeii. Cu câinii și pisicile ieșeau scandaluri. Auzeai câte un zvon, prin octombrie, că un oarecare fripsese potaia familiei și-o împărțise-n patru porții, pentru mai multe cine; râdeam și scuturam din capete, nu ne venea să credem,

dar ne și întrebam unii pe alții dac-o fi fost bun câinele, cu destulă sare — fiindcă sare aveam din plin; chiar și când nu se mai găsea nimic altceva, tot mai aveam sare. În ianuarie, deja zvonurile deveniseră stare de fapt. Numai cei care aveau cele mai bune conexiuni mai reușeau să-și hrănească animalele de companie, așa că ne hrăneau animalele pe noi.

Circulau două teorii despre cum era mai bine, să fii gras ori slab. După unii, cei care fuseseră grași înainte de război aveau șanse mai bune de supraviețuire: o săptămână de nemâncare nu transforma un individ bondoc într-un schelet. Alții spuneau că oamenii costelivi erau mai obișnuiți să mănânce puțin și mai capabili să facă față șocului pe care-l provoca înfometarea. Eu mă aciuasem într-a doua tabără, pur și simplu din egoism. De când venisem pe lume, tot un mârțog fusesem. Nas mare, păr negru, pielea împroșcată cu acnee — să recunoaștem că nu eram genul după care s-ar fi dat în vânt vreo fată. Numai că războiul mă făcuse mai atrăgător. Alții se împutinaseră la trupuri, pe măsură ce cartelele de raționalizare fuseseră o dată și încă o dată reduse, făcându-i să se înjumătățească pe cei care arătaseră ca niște forțoși de la circ înaintea invaziei. În schimb, eu n-aveam ce mușchi să pierd. Precum guzganii care continuaseră să scormonească printre hoituri, în timp ce dinozaurii cădeau pe capete în jurul lor, așa și eu, eram numai-bine făcut pentru lipsuri.

În ajunul Anului Nou, m-am așezat pe acoperișul Blocului „Kirov“, în care locuiam de la vârsta de cinci ani (cu toate că n-avusesse niciun nume până în '34, când fusese împușcat Kirov¹, și jumătate din oraș primise numele lui), urmărind cu privirile baloanele grase, cenușii, ale protecției antiaeriene, care pluteau pe sub nori,

¹ Serghei Mironovici Kirov (născut Kostrikov, 1886–1934), revoluționar sovietic, prim-secretar al organizației din Leningrad a Partidului Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice, asasinat cu un foc de pistol tras în ceafă. Stalin, al cărui prieten era, a ordonat represalii, care au condus la procese politice, epurări și execuții.

în așteptarea bombardierelor¹. În acel moment al anului, soarele adastă pe cer numai șase ore, grăbindu-se de la un orizont la celălalt, de parcă s-ar fofila, să nu fie prins. În fiecare noapte, câte patru stăteam pe acoperiș, în schimburi de câte trei ore, înarmați cu găleți pline cu apă, hârdaie cu nisip, clești de fier și lopeți, înfolați cu toate cămășile, puloverele și paltoanele pe care le găseam, și ne zgâiam la cer. Noi eram pompierii. Germanii hotărâseră c-ar fi fost prea costisitor pentru ei să ia orașul cu asalt, așa că ne înconjuraseră, în schimb, cu intenția să ne înfometeze, bombardeze și incendieze.

Până să-nceapă războiul, o mie și-o sută de suflete locuiau în Blocul „Kirov“. Până-n ajunul Anului Nou de care vorbesc, numărul lor scăzuse la patru sute. Cei mai mulți copii mici fuseseră evacuați înainte ca germanii să fi închis cercul, în septembrie. Mama și soră-mea mai mică, Taisia, plecaseră la Viazma², să locuiască la unchiul meu. În seara dinaintea plecării lor, m-am certat cu maică-mea — singura ceartă pe care o avuseserăm vreodată, sau, mai exact, singura dată când n-am făcut cum a vrut ea. Mama voia să merg și eu cu ele, bineînțeles, cât mai departe de invadatori, cât mai adânc în inima țării, unde bombardierele lor nu ne-ar mai fi găsit în veci. Dar eu nici nu mă gândeam să plec din orașul nostru — *Piter*, cum îi spuneam. Eram bărbat, așa că era de datoria mea să-mi apăr orașul, să fiu ca un Nevski³ pentru secolul douăzeci. Poate că n-am fost chiar atât de caraghios. Aveam un argument concret: dacă fiecare individ apt de luptă fugea, Leningradul ar fi căzut în mâinile naziștilor. Și fără Leningrad, fără Orașul Muncitorilor

¹ E vorba de un sistem de protecție a țintelor terestre împotriva raidurilor aeriene, cu ajutorul unor baloane mari legate cu niște sfori lungi, ca zmeiele, care pun în pericol avioanele inamicului.

² Oraș în districtul Viazemski din regiunea Smolensk, situat pe râul Viazma, care a fost ocupat de trupele germane din octombrie 1941 până în martie 1943.

³ Aleksandr Iaroslevici Nevski (1221–1263), prinț de Novgorod (de trei ori), mare prinț de Kiev și mare prinț de Vladimir, erou militar al Rusiei medievale, canonizat ca sfânt al Bisericii Ortodoxe Ruse în 1547.

care construiau tancuri și puști pentru Armata Roșie¹, ce șanse-i mai rămâneau Rusiei?

Maică-mii, argumentul meu i s-a părut prostesc. Abia împliniseram șaptespe ani. Nu sudam eu blindaje la Uzine și nu mă puteam înrola-n armată aproape încă un an. Apărarea Leningradului n-avea nimic de-a face cu mine — eram doar o gură în plus de hrănit. Dar nu i-am băgat în seamă insultele.

— Sunt pompier, i-am spus, pentru că asta chiar așa era — consiliul municipal hotărâse crearea de unități de stingere a incendiilor, zece mii cu totul, iar eu fusesem desemnat mândrul comandant al Brigăzii Etajului Cinci din Blocul „Kirov“.

Mama încă nu împlinise patruzeci de ani, dar avea părul deja încărunțit. S-a așezat la masa de bucătărie, față-n față cu mine, și mi-a luat o mână cu amândouă mâinile ei. De statură era o femeie foarte mărunță, abia dacă avea peste un metru cincizeci, dar mie-mi fusese frică de ea de când mă știam.

— Ești un idiot, mi-a spus, ceea ce poate că sună insultător, dar mama mea dintotdeauna-mi spusese „idiotu’ ei“, și la vremea respectivă ajunsesem să văd în asta o poreclă afectuoasă. Apoi a zis: Orașul ăsta e-aici dinainte să te naști tu, și tot aici o să fie și după ce n-o să mai fii tu. În schimb, Taisia și cu mine avem nevoie *acum* să fii lângă noi.

Avea dreptate. Un fiu mai breaz ar fi mers cu ea, un frate mai bun. Eram adoratul Taisiei, care sărea pe mine, când ajungeam acasă de la școală, îmi citea poezioarele prostești pe care le scria ca teme pentru acasă, în onoarea martirilor revoluției, desena caricaturi în caietul ei, cu nasul meu mare văzut din profil. În general, îmi venea s-o strâng de gât. N-aveam niciun chef să iau ditamai țara la picior împreună cu maică-mea și soră-mea mai mică. Aveam șaptespe

¹ Armata Roșie a Muncitorilor și Țăranilor era denumirea completă a forțelor militare terestre și aviatice mai întâi numai ale Republicii Socialiste Federative Sovietice Ruse, apoi ale întregii Uniuni Sovietice (din 1922 până în 1946).